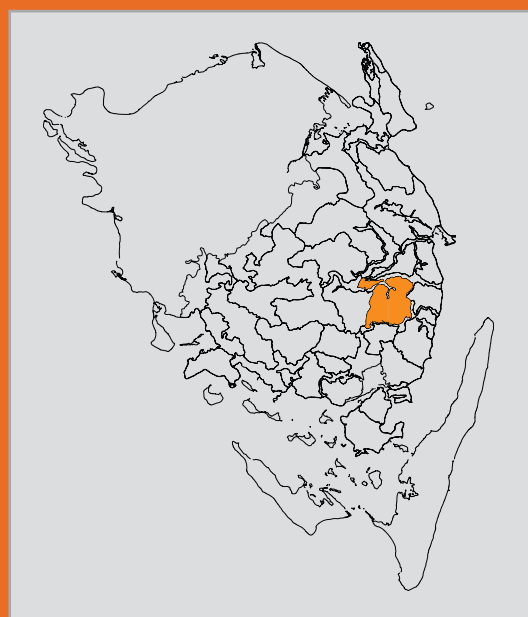
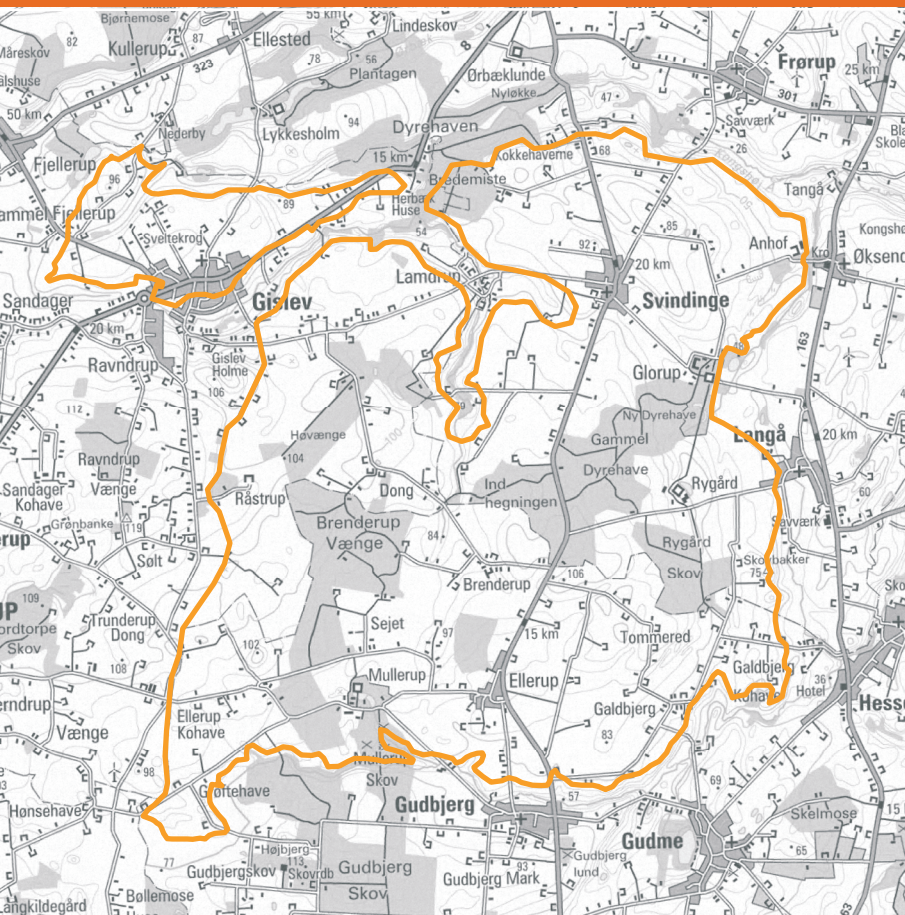

Svindinge Moræneflade

Landskabskarakterbeskrivelse
og -vurdering
område nr. 19

Fra registreringspunktet.

Fra registreringspunktet.

Nøglekarakter

Store sammenhængende skove, få store gårde og mange hovedgårde med intensivt dyrkede jord- og husdyrbrug. Stor skala og enkel kompleksitet.

Beliggenhed og afgrænsning

Svindinge Moræneflade ligger som et højtliggende plateau øst for Gislev midt mellem Nyborg og Svendborg. Området dækker et areal på ca. 5700 ha. Mod vest afgrænses området af Kværndrup Moræneflade, mens området imod nord, øst og syd afgrænses af tunnel- og smeltevandsdale. Karakterområdet er beliggende i Faaborg-Midtfyn, Svendborg og Nyborg kommuner.

Landskabstype

Yngre morænelandskab/dyrket/klasse 3

Naturgrundlag

Bogstavkode: Agf (Moræne landskab fra sidste istid, moræner, bølget)

Geomorfologi

Geomorfologisk er området dannet som moræne fra sidste istid. Den ligger som et højtliggende plateau afgrænset af tunneldalsystemet omkring Ørbæk i nord og en smeltevandsdal omkring Gudbjerg og Hesselager i syd.

Jordtype

Den dominerende jordtype er moræneler. Enkelte områder med ferskvandsdannelser og smeltevandssand findes spredt i området. De største forekomster af smeltevandssand forefindes i området nord for Svindinge.

Terræn

Området fremstår som et højtliggende storbølget plateau. Størstedelen af plateauet ligger i en højde på mellem 80 og 100 m.o.h. Det højeste punkt er på 105 m.o.h., og lig-

ger i den sydlige skov i forlængelse af Indhegningen og Gammel Dyrehave.

Kompleksitet

Der er ingen markant variation mht. jordtype og terræn.

Hydrologi

Mange små søer i afløbsløse lavninger spredt i hele karakterområdet.

Arealanvendelse og landskabselementer

Bevoksningsmønstre

Bevoksningsmønstret i området udgøres af større sammenhængende skovområder, få levende hegn og bevoksede diger samt enkelte vejtræer.

Skovenes størrelse varierer mellem ca. 32 ha og 400 ha og udgøres af en blandet løvtræsbevoksning (bl.a. eg, ask, ahorn og bøg) med indslag af nål. Skovene bærer ikke præg af intensiv skovdrift og stisystemer findes kun i begrænset omfang.

Få levende hegn og bevoksede diger findes i karakterområdet. På markerne er hegnsbevoksningen meget sporadisk og overvejende lav, mens den langs vejene stedvis er meget tæt og høj. Digerne er overordnet set græsbeklædte uden høj bevoksning.

Svindinge omkranses af småplantninger, med forskellig artssammensætning.

Dyrkningsform

Intensivt dyrkede jordbrugsflader og husdyrbrug er de dominerende dyrkningsformer. Husdyrbrugene udgøres primært af svinebrug.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesstrukturen i området udgøres af få store spredtliggende gårde og hovedgårde fordelt jævnt i hele området samt enkelte landsbyer. Derudover findes et antal mindre gårde fra omkring år 1900 langs hovedvejen nord og syd for Svindinge samt langs vejen mellem Lamdrup og Gislev.

Galdbjerg, Ellerup og Svindinge (kirkeby) er de landsbyer, som findes i området. Svindinge er områdets største by. Gislev ligger dog lige på grænsen i den NV del.

Kulturhistoriske mønstre og anlæg

Enkelte fortidsminder i form af gravhøje og jættestuer findes spredt i området.

Et stjerneudskiftningsmønster findes omkring Svindinge.

Af hovedgårde findes der Mullerup, Anhof, Glorup og Rygård.

Landskabskarakteren

Landskabskarakteren er betinget af en let bølget moræneflade, som har været grundlaget for udbredelsen af store sammenhængende ekstensivt drevet skove, intensivt dyrkede jordbrug drevet af få store gårde samt mange hovedgårde.

Landskabskarakteren har sin kulturhistoriske oprindelse i tiden før og omkring udskiftningsstiden.

Skovområderne, det let bølgede terræn samt de relativt få levende hegn og diger danner et storskala landskab. Skovene og det bølgede terræn afgrænser de overordnede landskabsrum, som underinddeles af de levende hegn og diger i store transparent afgrænsede rum. Karakterområdet fremstår med en enkel kompleksitet og uden noget bestemt mønster. Strukturen udgøres primært af flader.

Glorup, Rygård og Anhof fremstår som kulturmiljøer med muligheder for visuelle oplevelser.

De store sammenhængende skovområder står som oprindeligt og hovedgårds- og gårdstrukturen er velbevarede. Efter udskiftningen er skalaen blevet en anelse større. Oprindeligheden af de større gårde er sløret, idet mange har fået opført store tilbygninger til husdyrdrift. Området er overordnet set friholdt for nybebyggelse og landsbyerne er ikke vokset nævneværdigt.

Vedligeholdelsen af bebyggelsen er god og området er overordnet set friholdt for større tekniske anlæg. Vindmøllerne og grusgravningsområderne virker dog til steder forstyrrende på landskabskarakteren.

Mullerups hovedbygning er omgivet af en voldgrav og består af en forholdsvis ny bygning, som er opført i 1884-87. Hovedbygningen er relativt lille, og får voldgraven til at virke uforholdsmæssigt stor. På den anden side af voldgraven ligger en forpagterbolig, som er opført i år 1919. Driftsbygningerne er beliggende syd for og er af nyere dato. Til hovedgården hører et haveanlæg og skovområder.

Anhofs hovedbygning, som udgøres af en enkelt fløj, er opført i 1886 og er forhøjet i 1916. Driftsbygningerne, som ligger NØ for hovedbygningen, er opført i 1879-1916. Man ernærer sig bl.a. ved svinedrift. Til hovedgården hører et haveanlæg med tehus og enkelte vådområder.

Glorups hovedbygning, som udgøres af fire lukkede fløje, er opført i 1590 men er ombygget i 1700-tallet. Hovedbygningen, med tilhørende kapel, omkranses af et jerngitterhegn med jernporte, som er udsmykket med statuer og våbenskjold. Driftsbygningerne, som er bygget i mursten

og samme stil, består af mange enkeltstående bygninger som er opført i 1860-76. Til Glorup hører en lille ”by” af tjenesteboliger, hvoraf en del af disse i dag udlejes som boliger til private. Til hovedgården hører, parkanlæg, skovområder og enkelte vådområder.

Rygårds hovedbygning, som udgøres af et firfløjet anlæg, der er beliggende på en holm, er op-ført i 1525 og 1550. Holmen er i dag ikke længere omgivet af vand på alle sider, men kun langs den NØ side. Et tårn er bygget til i 1590. Hovedbygningen har løbende undergået restaurering. Driftsbygningerne består af 3 større fløje, som er opført i 1879-80 og 1956. Til Rygård hører et haveanlæg og skovområder. Skovområderne, som hører til Rygårds ejerlav, karakteriseres ved at være afgrænset af stengærder.

Tekniske anlæg

En højspændingsledning findes langs en mindre strækning nord for Svindinge.

Vindmøller i grupper af to og tre findes spredt i området.

Enkelte grusgrave findes i området vest for Anhof hovedgård.

Landskabskarakterens oprindelse

Landskabskarakteren har sin kulturhistoriske oprindelse i tiden omkring og før udskiftningen.

Hovedgårdene, en del af de større gårde og skovområderne, som er karakterområdets nøglekarakteristika, har deres oprindelse i tiden før udskiftningen. Et antal gårde langs hovedvejene er opført omkring år 1900. Størstedelen af hegnsstrukturen antages at være opført i tiden omkring udskiftningen.

Rumlige og visuelle forhold

Skovområderne og de sporadisk bevoksede hegn og diger på det storbølgede terræn danner et storskala landskab.

Skovområderne og det storbølgede terræn danner de overordnede rum, som underopdeles i transparent til åbent afgrænsede rum, af relativt få levende hegn og diger. Den sporadiske og lave bevoksning samt det storbølgende terræn bevirker at der ofte er mulighed for at se langt ud i landskabet.

Det begrænsede antal af landskabselementer bevirker, at landskabskarakteren fremstår homogen og rolig med en enkel kompleksitet.

Antallet af levende hegn og bevoksede diger er relativt lavt og med deres manglende overordnede orientering, samt

skovenes funktion som afgrænsning af landskabsrummene, er mønstret i karakterområdet svagt.

Strukturen i området præges af landbrugsflader og skovflader, som stedvis brydes af linier og punkter i form af hhv. hegn/diger og gårde på de åbne flader.

Der findes ingen større trafikårer eller anlæg i området og støjniveauet er afdæmpet. Vest for Anhof hovedgård forstyrres landskabskarakteren dog lokalt, både støjmæssigt og visuelt, af grusgravningsområderne. Vindmøllerne som findes spredt i området, forstyrrer ligeledes landskabskarakteren lokalt, og landskabskarakteren fremstår visuelt som middel rolig.

Svindinge kirke fremstår meget synligt i landskabet, idet den er placeret på toppen af en bakke, og kan ses fra stort set alle vinkler i landskabet.

Områderne omkring hovedgårdene skiller sig ikke markant ud fra landskabskarakteren, hvilket skyldes at skalaen for hele karakterområdet generelt fremstår som stor.

Glorup hovedgård fremstår som et kulturmiljø, der skiller sig markant ud i landskabet. Den høje vedligeholdelsesmæssige standart, som fremhæver hovedgårdens oprindelse, samt den karakteristiske hovedbygning, kapellet, driftsbygningerne og tjenesteboligerne som er holdt i mursten og i samme stil, lindealléerne, det velholdte parkanlæg samt de omkringliggende eng- og skovarealer bevirker at Glorup fremstår særligt markant og med god sammenhæng mellem bygninger og de omkringliggende arealer.

Anhof fremstår med sin markante hovedbygning og stengærder, de omkringliggende arealer og den høje vedligeholdelsesmæssige standart, som fremhæver Anhofs kulturhistoriske oprindelse, som et kulturmiljø der træder tydeligt og markant frem i landskabet.

Rygård fremstår ikke umiddelbart markant i landskabet. Dog er skovområderne til Rygård afgrænset af stendiger, hvilket sammen med det ubebyggede ejerlav giver de omkringliggende arealer hovedgårdspræg. Bevoksningen står tæt omkring Rygårds bebyggelse og skærmer denne af. Hovedbygningen er skærmet helt af, af store kastanietræer og tætte levende hegn. Kommer man tæt på hovedgårdens hoved- og driftsbygninger indeholder Rygård muligheder for visuelle oplevelser. Selve hovedbygningen, som er karakterområdets ældste og bygget i mursten, fremstår, pga. den høje vedligeholdelsesmæssige standart, særligt karakteristisk med sine mønstre i murværket, den brolagte ”slotsgård” og sit tårn. Driftsbygningerne fremstår oprindelige og i god vedligeholdelsesmæssig stand.

Fra vejen øst for Galdbjerggård er der god udsigt over Hesselager Smeltevandsdal.

De store sammenhængende skovområder står som oprindeligt og hovedgårds- og gårdstrukturerne er velbevarede. Efter udskiftningen er skalaen blevet en anelse større, idet en del af hegnsstrukturen efterfølgende er sløjfet. Mullerups oprindelse sløres noget af de mange nye tilbygninger til driftsbygningerne, idet disse ikke er holdt i samme stil som de oprindelige bygninger. Ligeledes er de større gårdes oprindelige sløret, idet mange har fået opført store tilbygninger til husdyrdrift. Området er overordnet set friholdt for nybebyggelse og landsbyerne er ikke vokset nævneværdigt.

Vedligeholdelsen af bebyggelsen er god. Området er overordnet set friholdt for større tekniske anlæg med undtagelse af vindmøller, som skaber visuel uro i en stor del af området. Grusgravningsområderne vest for Anhof hovedgård virker forstyrrende på i landskabet, idet der er meget støj, tekniske anlæg og terrænet undermineres. Der er en tendens til at alle hovedgårde, med undtagelse af Anhof og Rygård, mangler pleje af de omkringliggende arealer. Bevoksningen langs f.eks. stengærder, alléer, skovområder samt på driftsområderne trænger flere steder til at blive trimmet.

Landskabskarakterens nøglefunktioner og udviklingstendenser

Nøglefunktioner til opretholdelse/styrkelse/genopretning af landskabskarakteren

Opretholdelsen af landskabskarakteren er betinget af den landbrugsmæssige drift og skovområderne, friholdelse af det åbne land for nybebyggelse samt bevarelse af kulturmiljøernes høje vedligeholdelsesmæssige standart.

Planmæssige og retlige forhold

I henhold til Regionplan 2005 er følgende forhold, som har indflydelse på landskabskarakteren, fundet.

§3- beskyttede naturtyper

Alle vandløb, åer, moser, enge og overdrev.

300 m skovbyggelinie

Omkring alle skove med undtagelse de helt små skovområder.

Områder hvor skovrejsning er uønsket

Omkring Birkelund vest for Anhof og umiddelbart vest for Svindinge.

Kommuneplanlagt fremtidig byzone

Omkring Svindinge.

Fremtidig byvækstområde

NV for Svindinge.

Landskabskvalitetsvurdering

Vurdering af karakterstyrke

Særligt karakteristisk

Hele karakterområdet

Nøglekarakteristikaene i form af de store sammenhængende skove, få store gårde og mange hovedgårde med intensivt dyrkede jord- og husdyrbrug, den store skala og enkle kompleksitet fremstår tydeligt i hele karakterområdet. Samtidig er intaktheden af landskabskarakteren god i stort set hele karakterområdet. Relationen mellem natur og kulturgrundlaget afspejles i udbredelsen af store landbrug - herunder herregårdenes udbredelse på den jævne moræneflade. Herregårdene anses for at være årsag til opretholdelsen af de store sammenhængende skovområder på morænefladen. Derudover viser grusgravningen relationen mellem natur- og kulturgrundlaget, idet grusgravningen finder sted i karakterområdets eneste forekomster af smeltevandssand. Landskabskarakteren vurderes som særligt karakteristisk.

Forekomsten og styrken af visuelle oplevelsesmuligheder

Områder med særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Kulturmiljø med særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Glorup

Glorup fremstår som et kulturmiljø med særlige visuelle oplevelsesmuligheder, idet den karakteristiske hovedbygning, kapellet og avlsbygningerne fremstår meget tydeligt og i deres oprindelige struktur. Alle bygningerne er velholdte og holdt i samme stil, og det tilhørende parkanlæg og alléerne er velholdte.

Områder med visuelle oplevelsesmuligheder

Øst for Galdbjerggård

Fra vejen øst for Galdbjerggård er der god udsigt over Hesselager Smeltevandssdal.

Kulturmiljø med visuelle oplevelsesmuligheder

Anhof

Anhof hovedgård fremstår med sin markante hovedbygning og stengærder, de omkringliggende arealer og den høje vedligeholdelsesmæssige standart, som fremhæver Anhofs kulturhistoriske oprindelse, som et kulturmiljø med visuelle oplevelsesmuligheder.

Rygård

Rygård hovedgård fremstår ligeledes som et kulturmiljø med visuelle oplevelsesmuligheder. Selve hovedbygningen fremstår, pga. den høje vedligeholdelsesmæssige standart, særligt karakteristisk med sine mønstre i murværket, den brolagte "slotsgård" og sit tårn. Driftsbygningerne frem-

står oprindelige og i god vedligeholdelsesmæssig stand.

Vurdering af tilstand

God

Hele karakterområdet

Intaktheden af de karaktergivende elementer er høj i hele karakterområdet, idet disse fremstår i oprindelig struktur, funktion og placering. Eneste udtagelse er hegnssstrukturen, som er ændret, og den del af bebyggelsen, som blev opført omkring år 1900. Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af landskabselementerne er overordnet set god, og landskabskarakteren fremstår generelt uforstyrret, i og med at der ikke findes større tekniske anlæg i området, samt at nybebyggelse er begrænset. Undtagelser er vindmøllerne og grusgravningen, som forstyrrer landskabskarakteren lokalt.

Sårbarhedsvurdering

I det hele karakterområdet karakteriseres ved at være uforstyrret og skalaen stor, med mulighed for at se langt, er landskabskarakteren sårbar over for etableringen af nye større tekniske anlæg, nybebyggelse i det åbne land samt tilplantning. Tilplantning med levende hegn vil reducere skalaen og muligheden for at se langt. Kulturmiljøerne, som fremstår med en høj grad af intakthed og tidsdybde, er sårbare over for forringet vedligeholdelse og nye tilbygninger, da dette vil sløre tidsdybden og ændre den oprindelige struktur.

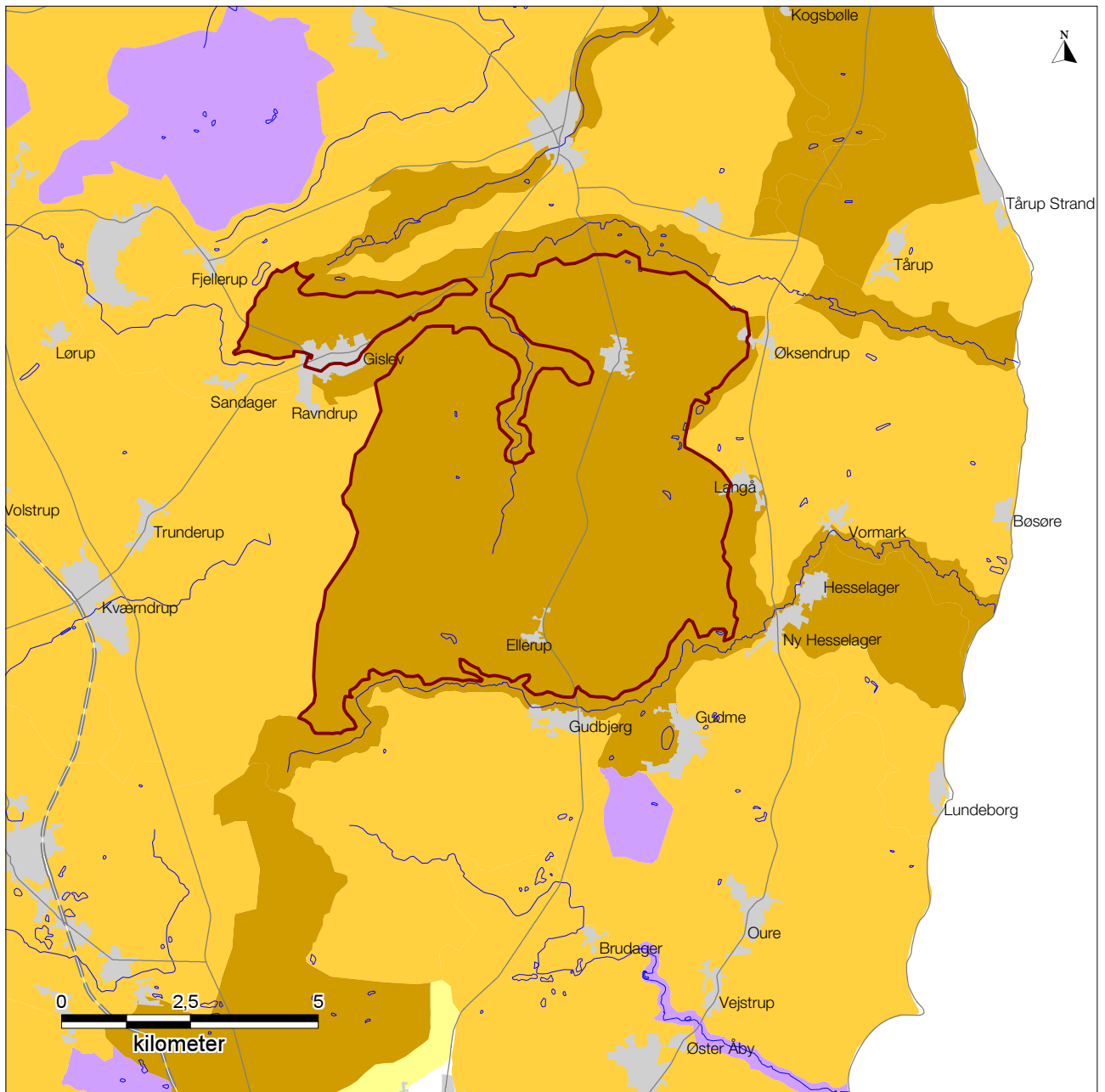
Kapacitetsvurdering

På baggrund af sårbarhedsvurderingen er områdets kapacitet i forhold til relevante planlægningstemaer i Regionplan 2005 vurderet.

Ingen af de planlagte tiltag, som fremgår af Regionplan 2005, vil påvirke landskabskarakteren nævneværdigt.

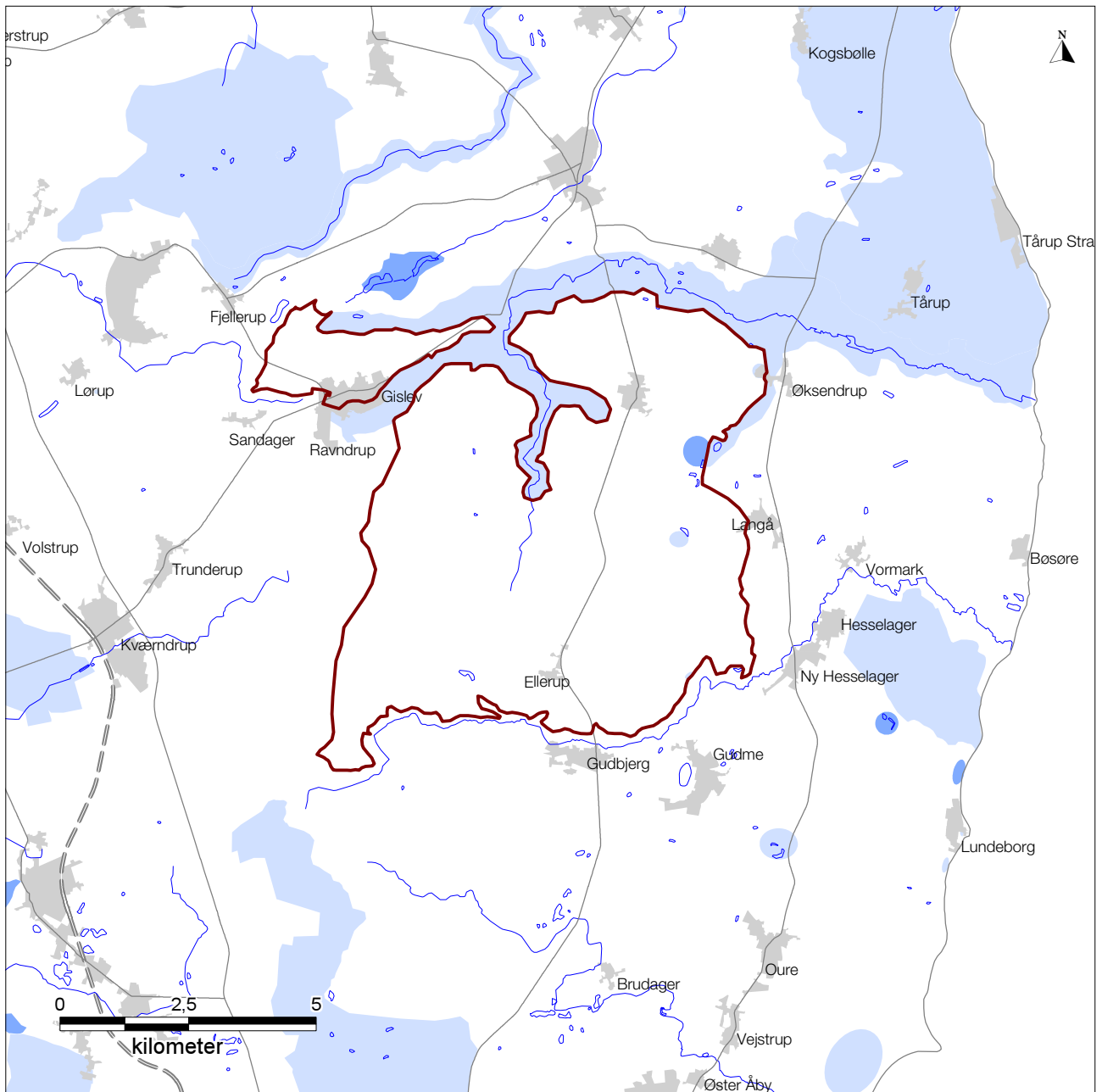
Registreringspunkt:
Nr.1. UTM U32 N 0606735, E 6118907
Besigtelsesdato: 14.09.05
Niveau: Regionalt - Fyn
Besigtelsesteam: SGJ/MBJ

Vurdering af karakterstyrke

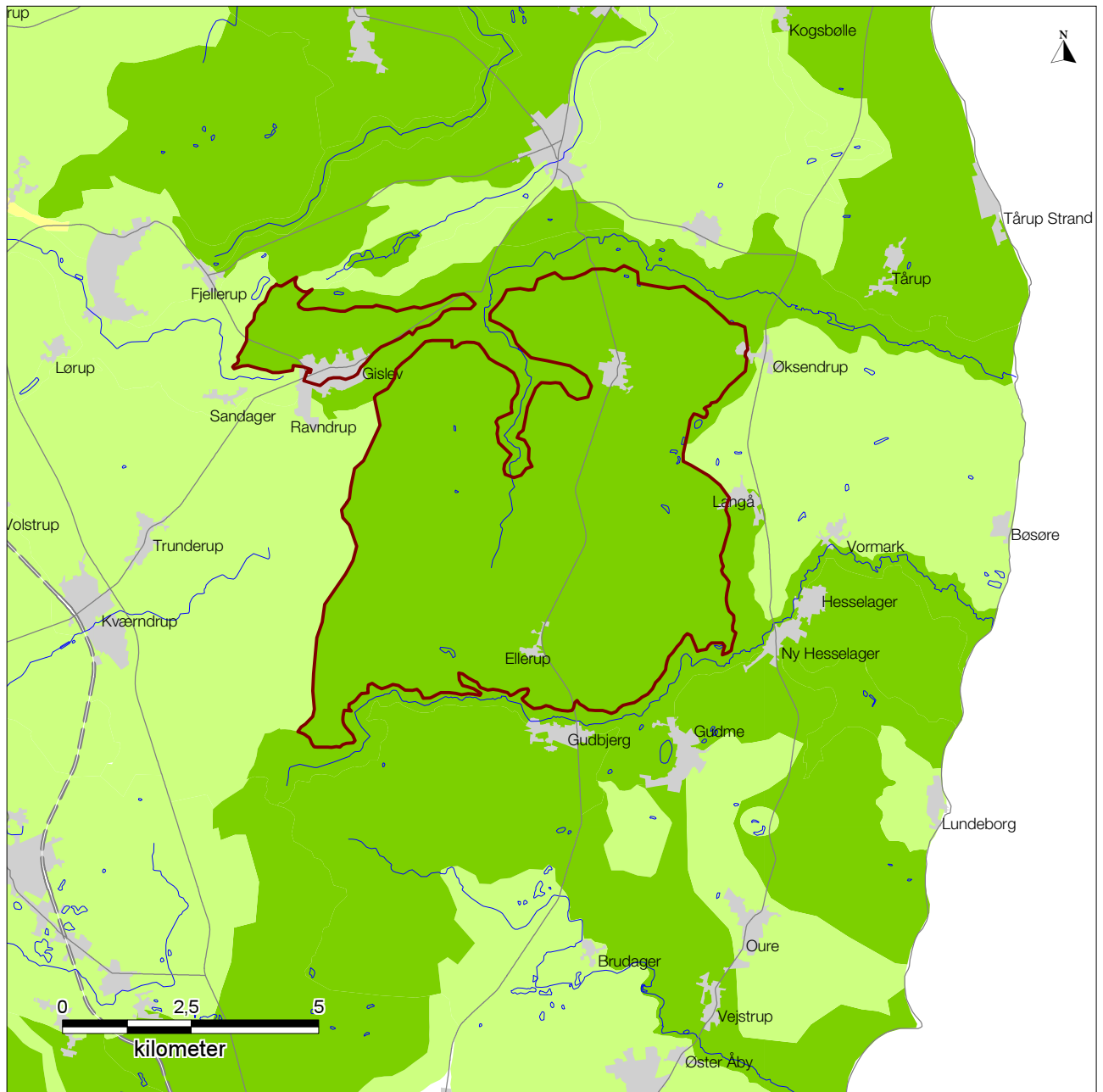
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Byflade

Forekomsten og styrken af visuelle oplevelsesmuligheder

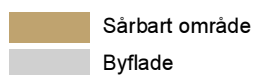
- Særlige visuelle oplevelser
- Visuelle oplevelser
- Byflade

Vurdering af tilstand

- God tilstand
- Middel tilstand
- Dårlig tilstand
- Byflade

Vurdering af sårbarhed

Udgivet af Fyns Amt 2006
Grundmateriale: Kort- og Matrikelstyrelsen
© 1992 KD.86.1023